

Crònica de la Jornada de Treball celebrada a Tarragona

El conjunt de congressistes que sortí de Barcelona estava integrat per vuit persones: Enric Bertran i González, Iolanda Bethencourt i Maestre, Glòria Nogués i Mestres, Josep Antoni Prats i Serra, Joan Rebagliato i Font, Joan Romaní i Flaquer, Marcos Suárez Benítez i Montserrat Vilalta i Prat. A Tarragona, s'hi afegiren altres set congressistes: Salvador Anton i Clavé, Maria del Carme Bigorra i Trill, Robert Casadevall i Camps, Antonio Gómez Ortiz, Diego López Bonillo, Vicenç Roselló i Verger i Tomàs Vidal i Bendito. A la tarda, hi féu acte de presència el president de la Societat Catalana de Geografia, Lluís Casassas i Simó. També hi participaren Manuela Brunet i Índia, i Santiago Roquer i Soler i Joan Mateu, president de l'AGE.

A l'arribada a la seu dels Centres Universitaris del Camp de Tarragona, els congressistes foren rebuts per la doctora Joana Noguera i Arrom, presidenta de la Divisió. En el decurs de la recepció la sra. Noguera agrafà a la Societat Catalana de Geografia la iniciativa d'organitzar una jornada del Primer Congrés Català de Geografia a Tarragona. El sr. Enric Bertran, en nom del Comitè Organitzador del Congrés, agrafà a la sra. Noguera la bona disposició del Departament de Geografia, Història i Filosofia dels Centres Universitaris de Tarragona a l'hora de col·laborar en l'organització d'aquesta jornada.

En acabar la recepció, el Departament de Geografia, Història i Filosofia obsequià els assistents amb el número 6 de la revista «Tarraco», dedicat a les II Jornades de Medi Ambient, i amb un llibre que aplegava diversos articles de climatologia i medi ambient del professor Lluís Miguel Albentosa, publicat per aquest departament en homenatge a aquest malaguanyat geògraf.

A continuació, els congressistes s'adreçaren a la sala d'actes, on el doctor Vicenç Rosselló i Verger, de la Universitat de València, pronuncià una conferència titulada: *El component físic en l'ús de l'espai als Països Catalans*. Abans, però, el sr. Santiago Roquer, en nom del Departament de Geografia, pronuncià uns mots de benvinguda i d'agraïment per la tria de Tarragona per fer la presentació del grup temàtic sobre la diversitat de les bases en l'ordenament del territori, però lamentà el fet que no s'hi haguessin previst d'altres actes per als dies successius. Després, el sr. Enric Bertran, en nom del Comitè Organitzador del I Congrés Català de Geografia, justificà l'elecció de Tarragona en funció de la dedicació especial del Departament de Geografia d'aquesta ciutat als aspectes físics del territori, remarcà la celebració simultània d'altres vuit actes semblants a sengles ciutats de Catalunya, cosa que constituïa un pas cap a la celebració descentralitzada dels congressos a Catalunya, i agrafà la tasca realitzada pel sr. Diego López Bonillo, coordinador dels actes de Tarragona. Seguidament, el sr. Diego López Bonillo glossà la figura científica del professor Vicenç Rosselló i Verger, del qual destacà la seva trajectòria acadèmica i la fidelitat al país, coses que li van valer el reconeixement de l'Institut d'Estudis Catalans, que recentment el féu membre del seu plenari.

El doctor Vicenç Rosselló i Verger, en la seva lliçó científica, féu un extens repàs dels aspectes físics dels Països Catalans per demostrar com el relleu, el clima i les aigües con-

dicionaven l'ús del territori. No obstant això, el professor Rosselló defugi qualsevol mena de determinisme i deixà clar que aquests aspectes actuen només com a condicionants, però no impossibiliten la tria d'opcions a l'hora de gestionar el territori, raó per la qual esdevé inqüestionable una planificació que no oblidí, això sí, els factors esmentats. El doctor Rosselló va insistir en l'estudi del relleu com a condicionant de l'ús de l'espai i el paper important que als Països Catalans ha tingut la façana litoral, tant les costes altes com les baixes. Va parlar dels camins del mar i de l'aire fent menció de les activitats pesqueres i portuàries, abans d'entretenir-se amb força detall a l'anàlisi de les varietats climàtiques, amb una atenció més curosa als règims dels rius i al desenvolupament de la vegetació. El parlament de Vicenç Rosselló acabà amb les paraules següents:

«Els nostres països, fet i fet, tenen uns límits vegetals precisos, sovint invocats pels historiadors: la frontera septentrional de l'olivera i la frontera meridional de la palmera silvestre. Qualificar el nostre, de "Mar de l'olivera", com ho féu Braudel, és quelcom més que una frase encertada o feliç».

Després d'aquesta conferència, els congressistes es desplaçaren, sense sortir de la Facultat de Filosofia i Lletres, a la sala on era instal·lada l'exposició cartogràfica organitzada per l'Institut Cartogràfic de Catalunya. El sr. Diego López Bonillo explicà la mena de mapes que componien l'exposició i pronuncià unes paraules d'agraïment envers l'Institut Cartogràfic de Catalunya pel fet que un cop clausurada l'exposició feia donació dels mapes exposats al Departament de Geografia de Tarragona; amb aquests mots l'exposició restà inaugurada.

A continuació, tots els assistents realitzaren una visita d'estudi a les àrees industrials i residencials de l'entorn de Tarragona. Durant la visita, el sr. Diego López Bonillo féu una explicació de diversos aspectes físics del Camp de Tarragona, molts dels quals foren obviats quan l'expansió industrial recent d'aquesta regió, cosa que suposà un deteriorament important del medi ambient i l'aparició d'importants riscos per a la població resident; el sr. Santiago Roquer realitzà una explicació de la lògica locacional que seguí la implantació industrial al Camp de Tarragona, tot fent comparacions amb d'altres àrees industrials de Catalunya; el sr. Salvador Anton explicà el creixement residencial de Salou, els problemes generats per l'elevat nombre de població estiuenca, així com la gènesi del conflicte creat per la pretesa localització del Parc Busch, tot relacionant-lo amb la segregació de Salou del terme municipal de Vila-seca.

El dinar es féu al restaurant les Voltes, situat sota les voltes del circ romà, al cor, doncs, del nucli antic de la ciutat. Després de l'àpat, els assistents participaren d'una animada conversa sobre temes de caire geogràfic, sovint relacionats amb les activitats desenvolupades durant el matí.

Després, els congressistes es traslladaren, altre cop, a la Facultat de Filosofia i Lletres, on el sr. Ramon Aloguín, arquitecte, pronuncià una conferència titulada: *Una experiència del planejament supramunicipal: El projecte dels 21 municipis del Camp de Tarragona*. En aquesta lliçó científica, el sr. Ramon Aloguín explicà la iniciativa de la Generalitat de Catalunya, d'elaborar un projecte de planificació, sota la direcció de Lluís Cantallops, que abastés totes les poblacions delimitades pel triangle Tarragona-Reus-Valls. El sr. Aloguín esbossà la gènesi del projecte i les línies bàsiques del seu disseny. Dividí la seva ex-

posició en quatre parts. En la primera, tractà de l'abast del projecte: els 21 municipis del Camp (480 km² i 264.000 habitants, el 1979). En la segona analitzà el producte final: l'estudi de la geografia física del territori i dels aspectes concrets de geografia política; l'aparell administratiu i la síntesi, amb l'elaboració de 50 plànols de gran format. En la tercera, s'ocupa de l'ampliació de l'àmbit territorial i de la proposta d'agrupaments supramunicipals en sis ciutats (o municipalies). Finalment, tractà de les causes que impediren la seva aplicació i de les propostes concretes fetes als municipis per a la millora de la seva gestió i del seu desenvolupament.

Rera un breu debat, els congressistes anaren a la Diputació de Tarragona, on visitaren la seu d'aquesta institució, ubicada en un antic convent, fa poc remodelat. Tot seguit, els assistents foren rebuts pel president de la Diputació de Tarragona, sr. Joan Pujals i Vallvé, que fou acompanyat pel diputat sr. Josep M. Panicello. En el decurs de la recepció, el sr. Joan Pujals agraià la presència dels assistents, pronuncià uns mots de reconeixement envers la Societat Catalana de Geografia, en especial cap a la iniciativa de triar Tarragona com una de les nou seus en què aquell dia se celebraven actes del Congrés; finalment, recordà que la Diputació de Tarragona havia volgut col·laborar en aquest congrés amb l'edició d'un llibre d'escrits inèdits de Josep Iglésies, el qual era en fase avançada de publicació. En nom de la Societat, li contestà el president, sr. Lluís Casassas, el qual agraià la col·laboració d'aquesta Diputació i del seu president, glossà la figura de Josep Iglésies, tot remarcant que havia estat fundador i president de la Societat Catalana de Geografia, i remarcà la favorable acollida que havien tingut els actes realitzats a Tarragona en el decurs de la jornada.

Abans de tornar a Barcelona, els congressistes foren obsequiats amb un refrigeri per part de la Diputació de Tarragona, amb l'assistència, també, dels srs. Joan Pujals i Josep M. Panicello. (EB)

Els coordinadors d'aquesta Jornada foren el sr. Diego López Bonillo en nom del Departament de Geografia, Història i Filosofia dels Centres del Camp de Tarragona, i el sr. Enric Bertran, del Comitè Organitzador del Congrés i secretari de la Societat Catalana de Geografia.

Els col·laboradors principals han estat la Universitat de Barcelona (Divisió VII) i el seu Departament de Geografia i la Diputació de Tarragona.